

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 698/2022
29.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Драгана Аћимовића и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адвоката Бојане Блажић, поднетом против правноснажних решења Основног јавног тужиоца у Младеновцу КТ.бр.1/21 од 14.02.2022. године и Основног суда у Младеновцу Кв.бр.127/22 од 15.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.06.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адвоката Бојане Блажић, па се **УКИДАЈУ** правноснажна решења Основног јавног тужиоца у Младеновцу КТ.бр.1/21 од 14.02.2022. године и Основног суда у Младеновцу Кв.бр.127/22 од 15.04.2022. године и предмет враћа Основном јавном тужиоцу у Младеновцу на поновно одлучивање.

Образложење

Решењем Основног јавног тужиоца у Младеновцу КТ.бр.1/21 од 14.02.2022. године одређена је исплата трошкова кривичног поступка изабраном браниоцу окривљених АА, ББ и ВВ, адвокату Бојани Блажић у укупном износу од 716.000,00 динара, а везано за трошкове који су настали у фази спровођења доказних радњи пред Основним јавним тужиоцем у Младеновцу, те је наложено рачуноводству Основног јавног тужилаштва у Младеновцу да новчани износ од 716.000,00 динара исплати из буџетских средстава Основног јавног тужилаштва у Младеновцу, а на означени број рачуна изабраног браниоца окривљених - адвоката Бојане Блажић, док је поднети захтев за накнаду трошкова кривичног поступка за износ који је већи од признатог одбијен као неоснован.

Решењем Основног суда у Младеновцу Кв.бр.127/22 од 15.04.2022. године преиначено је решење Основног јавног тужиоца у Младеновцу КТ.бр.1/21 од 14.02.2022. године тако што је на име накнаде трошкова кривичног поступка браниоцу окривљених АА, ББ и ВВ, адвокату Бојани Блажић, поред већ досуђеног износа од 716.000,00 динара, досуђен и износ од 64.500,00 динара на терет буџетских средстава

тог тужилаштва, те је наложено рачуноводству Основног јавног тужилаштва у Младеновцу да наведени новчани износ уплати адвокату Бојани Блажић на означени рачун у законском року.

Против наведених правноснажних решења захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљених АА, ББ и ВВ, адвокат Бојана Блажић, због повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да преиначи решења Основног јавног тужиоца у Младеновцу КТ.бр.1/21 од 14.02.2022. године и Основног суда у Младеновцу Кв.бр.127/22 од 15.04.2022. године тако што ће окривљенима АА, ББ и ВВ, поред већ досуђеног износа, досудити и додатне износе и то по 48.000,00 динара за приступ браниоца у ПС Младеновац дана 04.01.2021. године ради пријема решења о задржавању окривљених АА, ББ и ВВ, износе од по 24.000,00 динара на име поверљивих разговора браниоца дана 06.01.2021. године са окривљенима АА, ББ и ВВ у ОЈТ Младеновац, износе од по 5.500,00 динара на име трошкова превоза браниоца сопственим возилом за долазак из Београда у Младеновац дана 04.01.2021. године и дана 06.01.2021. године, износе од по 3.000,00 динара на име накнаде за одсуствовање из канцеларије браниоца у износу од 50 поена и то за два започета сата дана 04.01.2021. године и дана 06.01.2021. године, износе од по 24.000,00 динара на име три посете браниоца окривљенима ВВ и ББ, износ од 24.000,00 динара на име састава жалбе против првостепеног решења о трошковима поступка и износ од 92.000,00 динара на име састава захтева за заштиту законитости, као и да у смислу одредбе члана 488. став 2. ЗКП обавести браниоца окривљених о седници већа.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљених АА, ББ и ВВ у поднетом захтеву указује да је побиганим решењима учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП на штету окривљених.

Наиме, из списка предмета произилази да је правноснажним решењем Основног јавног тужиоца у Младеновцу КТ.бр.1/21 од 31.08.2021.године одбачена кривична пријава ПС Младеновац КУ.бр.112/21, КЕ.1/21 од 03.01.2021. године која је поднета против, између осталих, окривљених АА, ББ и ВВ за кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ. Након тога, окривљени су преко браниоца - адвоката Бојане Блажић поднели захтев за накнаду трошкова кривичног поступка у укупном износу од 1.297.000,00 динара у којем су определили трошкове који се односе на награду и нужне издатке браниоца, а, између осталог, определили су и трошкове на име награде браниоцу за приступ у ПС Младеновац дана 04.01.2021. године ради пријема решења о задржавању окривљених АА, ББ и ВВ и на име награде браниоцу за обављене поверљиве разговоре дана 06.01.2021. године у ОЈТ Младеновац са свом тројицом окривљених који су лишени

слободе, те трошкове на име нужних издатака браниоца за превоз сопственим возилом на релацији Београд-Младеновац-Београд и за одсуствовање из адвокатске канцеларије, а везано за долазак браниоца окривљених у ПС Младеновац дана 04.01.2021. године, а све у складу са важећом Адвокатском тарифом.

Одлучујући о поднетом захтеву за накнаду трошкова поступка Основни јавни тужилац у Младеновцу је побијаним првостепеним решењем исти делимично усвојио, те је изабраном браниоцу окривљених - адвокату Бојани Блажић одредио исплату трошкова поступка у укупном износу од 716.000,00 динара, док је поднети захтев у преосталом делу одбијен као неоснован, при чему је у првостепеном решењу детаљно наведено за које процесне радње на име одбране окривљених браниоцу припада награда и у којим износима у складу са важећом Адвокатском тарифом према висини запрећене казне за кривично дело за које су окривљени гоњени, као и који нужни издаци припадају браниоцу, а наведено је и који трошкови нису признати и досуђени и из којих разлога.

Основни суд у Младеновцу као другостепени орган је, одлучујући о жалби браниоца окривљених изјављеној против првостепеног решења, а у којој су поред непризнатих трошкова кривичног поступка захтевани и трошкови на име награде браниоцу за састављање жалбе од 16.03.2022. године, преиначио првостепено решење, те браниоцу окривљених досудио на име накнаде трошкова кривичног поступка, поред већ досуђеног износа од 716.000,00 динара, и износ од 64.500,00 динара.

Одредбом члана 261. став 1. ЗКП прописано је да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, док је одредбом става 2. тачка 7) истог члана, између осталог, прописано да трошкови кривичног поступка обухватају награду и нужне издатке браниоца.

Одредбом члана 265. став 1. ЗКП је прописано да кад се обустави кривични поступак или се оптужба одбије или се окривљени ослободи од оптужбе, изрећи ће се у решењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1) до 6) овог законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца и пуномоћника (члан 103. став 3.), као и награда вештака и стручног саветника, падају на терет буџетских средстава суда.

Правно дејство које решење о одбачају кривичне пријаве има у односу на трошкове који су настали у поступку поводом кривичне пријаве може се поистоветити са правним дејством које обустава кривичног поступка производи у односу на трошкове кривичног поступка.

Одредбом члана 2. став 2. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (у даљем тексту: Адвокатска тарифа) прописано је да су странка или надлежни орган, дужни да адвокату плате и награду и накнаду трошкова, док је чланом 8. исте Тарифе прописано да адвокату припада накнада за стварне трошкове који су били потребни за обављање поверених му послова. Одредбом члана 9. исте Тарифе, између осталог, прописано је да за обављање послова изван седишта адвокатске канцеларије, адвокату припада накнада за превоз и то тачком 3) за превоз сопственим возилом у висини од 30% од цене најквалитетнијег бензина по пређеном километру, као и тачком 5) накнада за одсуствовање из адвокатске канцеларије у висини од 50 поена за сваки започети сат, а највише 10 сати дневно.

Одредбом Тарифног броја 6. Адвокатске тарифе је предвиђено да адвокату припада 50% награде из Тарифног броја 1. за сваки обављени разговор са окривљеним који је лишен слободе.

Одредбом Тарифног броја 79. став 1. Адвокатске тарифе прописано је да за прегледање или разматрање списка предмета, адвокату припада 50% награде прописане за поднеске којима се покреће поступак чији списи се разматрају.

Имајући у виду напред наведено, те цитиране одредбе ЗКП и Адвокатске тарифе, Врховни касациони суд налази да је побијаним правноснажним решењима на штету окривљених учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер су наведеним одлукама о трошковима кривичног поступка повређене одредбе члана 261. став 1. и став 2. тачка 7) и члана 265. став 1. ЗКП у вези Тарифног броја 6. и 79. став 1. и члана 9. тачка 3) и 5) Адвокатске тарифе. Ово са разлога јер окривљени, супротно закључцима датим у образложењима побијаних решења, имају право на накнаду трошкова поступка које су имали на име заступања од стране стручног лица - адвоката и то конкретно право на накнаду трошкова на име награде браниоцу за приступ у ПС Младеновац дана 04.01.2021. године ради пријема решења о задржавању све тројице окривљених и на име награде браниоцу за обављене поверљиве разговоре дана 06.01.2021. године у ОЈТ Младеновац са свом тројицом окривљених који су лишени слободе, као и право на накнаду трошкова на име нужних издатака браниоца за обављање поверених му послова изван седишта адвокатске канцеларије и то издатке за превоз сопственим возилом на релацији Београд-Младеновац-Београд и издатке за одсуствовање из адвокатске канцеларије и то у дан 04.01.2021. године, а која награда и нужни издаци, с обзиром на то да је правноснажно одбачена кривична пријава ПС Младеновац која је поднета против окривљених, треба да падну на терет буџетских средстава, а не да ове трошкове сносе сами окривљени.

Пре свега, окривљени, сходно одредбама става 1. Тарифног броја 79. Адвокатске тарифе, те Аутентичном тумачењу Адвокатске тарифе које је дао Управни одбор Адвокатске коморе Србије (тумачење број 158-4/09 од 05.09.2009. године), имају право на накнаду трошкова на име награде браниоцу за приступ у ПС Младеновац дана 04.01.2021. године ради пријема решења о задржавању окривљених. Наиме, по налажењу Врховног касационог суда, а који суд је у погледу овог правног питања већ изнео свој став у одлукама Рев 2094/2015 од 02.12.2015. године и Рев 822/2015 од 09.04.2015. године, под процесном радњом разматрање списка предмета има се сматрати и пријем решења о задржавању окривљеног, обзиром да је пријем решења о задржавању окривљеног радња која претходи поверљивом разговору адвоката са окривљеним и његовом саслушању у преткривичном поступку.

Поред тога, окривљени сходно одредбама Тарифног броја 6. Адвокатске тарифе имају право на накнаду трошкова на име награде браниоцу за обављене поверљиве разговоре дана 06.01.2021. године у ОЈТ Младеновац са свом тројицом окривљених који су лишени слободе. Наиме, по налажењу Врховног касационог суда, награда подразумева новчану накнаду која припада одређеном лицу за његов рад, а награда за обављање разговора са окривљеним који је лишен слободе је предвиђена Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и то по Тарифном броју 6. по коме адвокату припада 50 % награде из Тарифног броја 1. за обављени разговор са окривљеним који је лишен слободе, обзиром да је то једини начин да бранилац

комуницира са окривљеним ради припремања одбране и да му пружи адекватну и правовремену одбрану.

Осим тога, окривљени сходно одредбама члана 9. тачка 3) и 5) Адвокатске тарифе имају право и на накнаду стварних трошкова које је имао њихов бранилац за обављање поверених му послова изван седишта адвокатске канцеларије (накнада за превоз сопственим возилом на релацији Београд-Младеновац-Београд у висини од 30% од цене најквалитетнијег бензина по пређеном километру и накнада за одсуствовање из адвокатске канцеларије) дана 04.01.2021. године, будући да је неспорно да је седиште адвокатске канцеларије браниоца окривљених - адвоката Бојане Блажић у Београду и да је бранилац окривљених у предметном поступку у дан 04.01.2021. године приступила у ПС Младеновац ради пријема решења о задржавању окривљених АА, ББ и ВВ, при чему је у захтеву за накнаду трошкова поступка истакнуто да је бранилац у означени дан дошла сопственим возилом.

Такође, за напоменути је да сходно напред цитираној одредби члана 265. став 1. ЗКП, по налажењу Врховног касационог суда, у ситуацији када се окривљени ослободе од оптужбе или се према њима оптужба одбије или се обустави кривични поступак, а са којом ситуацијом се у погледу правног дејства у односу на трошкове поступка по налажењу овога суда може поистоветити и ситуација када је према окривљенима решењем јавног тужиоца одбачена кривична пријава, једини титулар права на накнаду трошкова кривичног поступка које су сами окривљени имали у поступку (њихови нужни издаци, те нужни издаци и награда њиховог браниоца), из буџетских средстава, су управо окривљени, тако да се трошкови кривичног поступка на име нужних издатака окривљених и нужних издатака и награде њиховог браниоца, из буџетских средстава, досуђују искључиво окривљенима на њихов захтев, који може бити поднет и преко њиховог браниоца. Ово имајући у виду да орган поступка нема податак да ли су изабраном браниоцу окривљених, по пуномоћју којим су га окривљени овластили да их заступа у поступку, трошкови поступка већ исплаћивани и у ком износу од стране окривљених, при чему се ови трошкови могу исплатити (не и досудити) браниоцу окривљених по специјалном пуномоћју којим га окривљени овлашћују за наплату и исплату тих трошкова на његов рачун из буџетских средстава.

Како је, дакле, побијаним правноснажним решењима учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, а на шта се основано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА, ББ и ВВ, адвоката Бојане Блажић, то је Врховни касациони суд усвојио као основан захтев и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо побијана правноснажна решења Основног јавног тужиоца у Младеновцу КТ.бр.1/21 од 14.02.2022. године и Основног суда у Младеновцу Кв.бр.127/22 од 15.04.2022. године, те списе предмета вратио Основном јавном тужиоцу у Младеновцу на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди. У поновном поступку јавни тужилац ће приликом одлучивања имати у виду све примедбе из ове пресуде, те ће поступити по истима, отклонити повреду закона на коју му је указано овом пресудом и с тим у вези утврдити висину награде и нужних издатака браниоца окривљених у овом кривичном поступку, у складу са одредбама Законика о кривичном поступку и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, а имајући при томе у виду додатно увећање награде за по 50% за другог и сваког наредног окривљеног сходно Тарифном броју 7. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, за коју ће дати јасне и аргументоване разлоге.

Врховни касациони суд није прихватио навод захтева за заштиту законитости браниоца окривљених у коме истиче да је Основни суд у Младеновцу као другостепени орган, одлучујући о изјављеној жалби браниоца окривљених, пропустио да у побијаном другостепеном решењу окривљенима досуди трошкове на име награде браниоцу за састављање жалбе на првостепено решење Основног јавног тужиоца у Младеновцу КТ.бр.1/21 од 14.02.2022. године о трошковима кривичног поступка, а коју жалбу је делимично усвојио. Ово са разлога јер како је одредбом члана 267. ЗКП прописано да о дужности плаћања трошкова који настану код суда правног лека одлучује тај суд сходно одредбама чланова 261. до 266. овог законика, то дакле, по налажењу Врховног касационог суда, сходно цитираној одредби члана 267. ЗКП, суд правног лека, приликом одлучивања о жалби изјављеној против првостепеног решења о трошковима кривичног поступка, другостепеним решењем одлучује само о оним трошковима који су садржани у захтеву за накнаду трошкова кривичног поступка, док ће о трошковима кривичног поступка који су настали код суда правног лека, и то у конкретном случају о трошковима поступка на име награде браниоцу окривљених за састављање жалбе од 16.03.2022. године на првостепено решење о трошковима поступка (која жалба спада у остале поднеске у кривичном поступку), а које трошкове је бранилац окривљених поставио у изјављеној жалби, а и у поднетом захтеву за заштиту законитости је ставио предлог да му се исти досуде, суд правног лека одлучити посебним решењем, сходно одредби члана 267. ЗКП у вези одредби Тарифног броја 4. став 2. Адвокатске тарифе, а имајући при томе у виду додатно увећање износа накнаде за по 50% за осталу двојицу окривљених.

Поред тога, Врховни касациони суд није прихватио ни навод захтева за заштиту законитости браниоца окривљених у делу у коме истиче да побијаним решењима неправилно нису признати и досуђени трошкови на име нужних издатака браниоца за превоз сопственим возилом на релацији Београд-Младеновац-Београд и за одсуствовање из адвокатске канцеларије, а везано за долазак браниоца окривљених у ОЈТ Младеновац дана 06.01.2021. године. Ово имајући у виду да из изреке првостепеног решења Основног јавног тужиоца у Младеновцу КТ.бр.1/21 од 14.02.2022. године (став први тачке 16. и 17.) јасно и недвосмислено произилази да су ови трошкови досуђени браниоцу окривљених.

У осталом делу захтева за заштиту законитости, указујући да побијаним решењима неправилно нису досуђени трошкови на име три посете од стране браниоца окривљенима који су се налазили у притвору, а које посете су по тврдњама браниоца обављене и о чему је орган поступка требало да у случају сумње сам по службеној дужности прибави извештај ЦЗ о посетама окривљенима, по налажењу овога суда, оспорава се чињенични закључак у побијаним решењима везано за непостојање доказа у списима предмета у погледу ових посета окривљенима од стране њиховог браниоца и с тим у вези се последично оспорава и као неправилно утврђена висина износа досуђених трошкова кривичног поступка, чиме се заправо указује на погрешно утврђено чињенично стање од стране суда, а што није дозвољен законски разлог за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљених, односно њиховог браниоца, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, па стога Врховни касациони суд ове наводе захтева није ни разматрао. Поред тога, нису разматрани ни наводи браниоца окривљених у којима се истиче да у изрекама побијаних нижестепених решења није одређен рок до када ће се извршити исплата досуђених трошкова кривичног поступка, обзиром да се овим наводима браниоца окривљених по налажењу овога суда указује на

неразумљивост изрека побијаних решења, односно на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, а што није дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

за Председника већа-судија
Дубравка Дамјановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић